Sådan anvender du åbne standarder i din myndighed

IT- og Telestyrelsen
Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

>

Sådan anvender du åbne standarder i din myndighed

Udgivet af:
IT- & Telestyrelsen

IT- & Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Telefon: 3545 0000
Fax: 3545 0010

Publikationen udleveres gratis så længe lager haves, ved henvendelse til:

IT- og Telestyrelsen.

Publikationen kan også hentes på
IT- og Telestyrelsens hjemmeside:
http://www.itst.dk
ISBN (internet):

Tryk:

Oplag:
ISBN:

>

Sådan anvender du åbne standarder i din myndighed

IT- & Telestyrelsen
Oktober 2007

Indhold >

Hvad sker der den 1. januar 2008?

>

Fra den 1. januar 2008 bliver en række åbne standarder obligatoriske at anvende for alle offentlige myndigheder. Det betyder, at alle nye offentlige it-løsninger skal kunne anvende disse obligatoriske, åbne standarder.

De første syv sæt af obligatoriske, åbne standarder træder i kraft fra den 1. januar 2008. Det bliver således obligatorisk at anvende følgende sæt af standarder:

- Standarder for dokumentudveksling (ODF/OOXML)
- Standarder for dataudveksling mellem offentlige myndigheder (OIOXML)
- Standarder til elektronisk sags- og dokumenthåndtering (FESD)
- Standarder til elektroniske indkøb i det offentlige (OIOUBL)
- Standarder for digital signatur (OCES)
- Standarder for offentlige netsteder / hjemmesider og tilgængelighed (HTML/XHTML, CSS og WCAG)
- Standarder for it-sikkerhed (DS484 - kun for staten)

Hvad angår dokumentformater, sker der fra den 1. januar 2008 følgende

- Alle offentlige myndigheder skal kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter fra borgere, virksomheder og andre myndigheder i to formater: OOXML og ODF.
- OOXML og ODF bliver obligatoriske standarder for offentlige myndigheder. Løsninger, der

indkøbes efter 1. januar 2008, skal derfor understøtte mindst en af disse åbne standarder og kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter i begge formater, evt. ved brug af tilføjelsesprogrammer (plug-ins).

> Om ODF og /eller OOXML skal være obligatoriske efter 1. juli 2009 afgøres efter en vurdering af en uafhængig tredjepart

Denne pjece informerer om, hvordan du sikrer, at din myndighed fra den 1. januar 2008 kan leve op til kravene om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige.

Hvilke myndigheder er omfattet?
Alle offentlige myndigheder er omfattet. Ved offentlige myndigheder forstås kommunale og regionale forvaltninger, statslige departementer, styrelser og direktorater. Eksempelvis er den kommunale forvaltning på rådhuset omfattet, men ikke den kommunale skole. Den regionale forvaltning er omfattet, men ikke det enkelte sygehus. Den statslige forvaltning - departement, styrelse og direktorat - er omfattet, men ikke statslige eller selvejende institutioner som universiteter, museer m.v.

Hvorfor åbne standarder?

>

Videnskabsministeriet og IT- og Telestyrelsen har længe arbejdet for at fremme standardisering på it-området. Standardiseringen sikrer sammenhængen mellem det offentliges it-systemer og fremmer konkurrencen mellem leverandørerne.

Udbredte og anerkendte standarder er en forudsætning for,

- konkurrence og valgmulighed mellem flere producenter og leverandører på et område, hvor flere systemer og komponenter skal spille sammen,
- at der kan være samspil (interoperabilitet) mellem flere systemer, løsninger og organisationer, og
- at det bliver overskueligt at ændre opgaver og organisering uden at skulle udskifte it-løsninger.

Fælles standarder fremmer konkurrencen og sikrer diversiteten mellem it-systemer, og at forskellige it-systemer kan tale sammen. Det giver potentiale for større effektivitet og bedre opgaveløsning.

Folketinget vedtog den 2. juni 2006 folketingsbeslutning B 103 om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige.

Folketingsbeslutningen pålagde regeringen at sikre, at det offentliges brug af it, herunder brug af software, er baseret på åbne standarder. Desuden blev det besluttet, at indførelsen af åbne standarder ikke må medføre øgede udgifter for det offentlige.

Der er tre væsentlige hovedmål med anvendelsen af åbne standarder.

- At fremme konkurrencen på det danske softwaremarked.

>

> At fremme sammenhæng (interoperabilitet) mellem it-systemer på tværs af den offentlige sektor.

> At give borgere og virksomheder et friere valg af software.

Vi skal have en ny it-løsning. Hvad gør jeg? >

Du bør gå i dialog med leverandøren forud for bestillingen af løsningen. Dette skal sikre, at leverandøren kan levere software, der understøtter de obligatoriske, åbne standarder. Brug dialogen til at blive enige om hvilke sæt af obligatoriske åbne standarder, der er relevante for softwarens funktionalitet, og indsat kravet i den endelige ordreafgivelse.

Udbud
Ved større indkøb skal indkøbet sendes i udbud.

For statslige udbud på over 500.000 kr. skal Finansministeriets udbudscirkulære følges. For statslige udbud over 1.019.516 kr. er der tale om et EU-udbud. For kommunale og regionale udbud over 1.570.203 kr. er der ligeledes tale om et EU-udbud.

For at sikre at kravet om anvendelse af obligatoriske, åbne standarder ved køb af it-løsninger inddrages foreslås det, at udbudsmaterialer udformes på følgende måde:

1. Giv mulighed for at tilbudsgiver kan afgive alternative tilbud, hvis tilbudsgiver vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt for ordregivende myndighed at basere sig på de obligatoriske, åbne standarder. Hermed gives tilbudsgiverne mulighed for at afgive 2 typer tilbud:
   - et tilbud der baseres på/understøtter obligatoriske, åbne standarder
   - et tilbud der ikke baseres på/understøtter obligatoriske, åbne standarder.

2. Muligheden for at afgive alternative tilbud skal være angivet i udbudsbekendtgørelsen. Det er et krav at tildelingen af kontrakten sker på grundlag af tildelingskriteriet ”det økonomisk mest fordelagtige tilbud”.

3. Opstil krav til it-løsningen i udbudsgrundlaget.

4. Angiv hvilke af disse krav, der er minimumskrav d.v.s. krav som alle tilbud skal opfylde for at være konditionsmæssige. Disse minimumskrav kan vedrøre sikkerhed, tidsrammer og funktionalitet. Også internationale forpligtelser som it-løsningen skal overholde angives som minimumskrav

Når man modtager tilbud, kan man vælge det økonomisk mest fordelagtige tilbud blandt både de tilbud, der opfylder alle krav i udbudsgrundlaget eller de tilbud, der har kommet med alternative løsningsforslag.

I det økonomisk mest fordelagtige tilbud indgår også en vurdering af andre elementer end bare prisen. Man er derfor ikke forpligtet til at vælge det billigste tilbud, da en samlet vurdering af tilbuddet kan betyde, at et andet tilbud er det bedste.

Egenudvikling

Ved egenudvikling bør der udarbejdes en vurdering af muligheden for anvendelse af de obligatoriske, åbne standarder, inden udviklingsarbejdet endeligt igangsættes. Det skal afklares, hvilke grænseflader systemet skal arbejde med, hvilke dokumenttyper der skal håndtåres m.m.

Følg eller forklar

Hvis det vurderes, at det ikke er hensigtsmæssigt at basere løsningen på de relevante obligatoriske, åbne standarder, skal der udarbejdes et kort notat på sagen, der forklarer, hvorfor man ikke følger kravet.

Forklaringen skal begrunde, at mindst et af nedenstående forhold er gældende:

- Løsningen vil være væsentligt dyrere i forhold til anvendelse af andre standarder.
- Løsningen vil svække sikkerhedsniveauet væsentligt i forhold til anvendelse af andre standarder.

- Løsningen vil medføre væsentlig funktionel forringelse, der er direkte forårsaget af, at den er baseret på de obligatoriske, åbne standarder.
- Løsningen vil øge implementeringstiden markant.
- Løsningen vil medføre konflikt med standarder, der på grund af internationale forpligtelser er gældende inden for enkeltområder.

I "Vejledning om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige", findes yderligere informationer om følg eller forklar. Vejledningen kan findes på IT- og Telestyrelsens hjemmeside, www.itst.dk.

Offentliggørelse af anvendelse af undtagelsesbestemmelserne

Ved nye løsninger, hvor den tekniske anskaffelse har samlede omkostninger, der overstiger EU's udbudsgrænse, skal de udarbejdede begrundelser for anvendelse af undtagelsesbestemmelserne offentliggøres. Dette kan ske ved

- at myndigheden sender begrundelserne til IT- og Telestyrelsen i forbindelse med underskrivelse af kontrakten, hvorefter IT- og Telestyrelsen vil sørge for offentliggørelse,
- at offentliggøre begrundelserne på myndighedens egen hjemmeside eller
- at offentliggøre begrundelserne i forbindelse med regnskabsaflæggelse.

Nye løsninger, hvis samlede omkostninger ligger under denne grænse, skal ligeledes anvende obligatoriske åbne standarder, medmindre de falder ind under undtagelsesbestemmelserne. Disse løsninger er dog ikke underlagt kravet om offentliggørelse af eventuelle undtagelsesbestemmelser. Dog opfordres myndighederne også at offentliggøre disse

>

Krav om offentliggørelse bringes ikke i anvendelse for systemer, der er omfattet af Statsministeriets sikkerhedscirkulære.

På Konkurrencestyrelsens hjemmeside (www.ks.dk) findes yderligere information om udbudsreglerne og udbudsprocesserne.

Myndigheden skal kunne modtage ODF og OOXML fra den 1. januar 2008 >

Fra den 1. januar 2008 skal offentlige myndigheder kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter i formaterne ODF og OOXML.

Hvordan kan myndigheden overholde kravet?
Kravet om at kunne modtage ODF og OOXML kan i praksis løses på forskellige måder.

En løsning er fuld integration af ODF og OOXML i alle systemer, der behandler tekstbehandlingsdokumenter.

En anden løsning kunne være at etablere en mulighed for konvertering af det modtagne dokument på samme måde som man gør det i dag, hvis man modtager et dokument i et fremmed format.

Hvilke konvertere findes der?
IT- og Telestyrelsen har lavet en kortlægning af de konvertere, der fandtes på markedet den 1. maj 2007. Den kan downloades fra
http://dokumentformater.oio.dk/leverancer/arbejdsdokumenter

Hvor findes der flere oplysninger?
IT- og Telestyrelsen står for en række pilotforsøg, der vil give viden om den praktiske anvendelse af ODF og OOXML i en dansk kontekst. Arbejdet skal føre til anbefalinger og vejledninger om, hvordan myndigheden i praksis skal forholde sig. Der vil løbende blive opdateret resultater herfra på http://dokumentformater.oio.dk/

Er der nogen undtagelser fra kravet om at kunne modtage begge formater?
Myndigheden skal kunne modtage både ODF og OOXML fra 1. januar 2008. Der er ingen undtagelser fra kravet.

Erstatter kravet om åbne standarder eDag eller eDag2?
Nej, kravene fra eDag og eDag2 gælder stadig.

>

Læs evt. mere om eDag og eDag 2 på
http://modernisering.dk/da/projekter/edag2/.

Bemærk at myndigheden ved nyindkøb af it-løsninger efter 1. januar 2008 skal sikre sig, at disse understøtter eller baserer sig på mindst et af disse to åbne formater. Dette er yderligere beskrevet side 14.

Syv sæt af obligatoriske åbne standarder >

Obligatoriske, åbne standarder i nye it-løsninger

De åbne standarder giver i modsætning til lukkede leverandørstyrede standarder alle ret til og mulighed for at bruge standarderne. Derudover fastlægges åbne standarder i en proces, hvor alle relevante synspunkter inddrages i arbejdet. At en standard er åben indebærer, at:

> Standarden skal være fuldstændigt dokumenteret og offentligt tilgængelig,

> Standarden skal være frit implementérbar uden økonomiske, politiske eller juridiske begrænsninger på implementering og anvendelse, hverken nu eller i fremtiden, og

> Standarden skal være standardiseret og vedligeholdt i et åbent forum via en åben proces (standardiseringsorganisation).

Ud fra et ønske om at øge konkurrencen på det danske softwaremarked, fremme sammenhængen mellem it-systemer på tværs af den offentlige sektor samt give borgere og virksomheder et friere valg af software, er det besluttet at introducere begrebet ”obligatoriske, åbne standarder.

På de følgende sider vil du kunne læse om hvilke hovedprincipper, der ligger til grund for de første syv sæt af obligatoriske, åbne standarder, i hvilke sammenhænge de anvendes samt hvilke krav, der stilles til standarderne.

Standarder for dokumentudveksling (ODF/OOXML) >

It-løsninger, der indkøbes efter 1. januar 2008, skal understøtte mindst en af de åbne tekstbehandlingsdokumentstandarder ODF og OOXML, hvis behandling af tekstbehandlingsdokumenter er relevant for it-løsningen.

Dette er især tilfældet for kontorapplikationer og dokumenthåndteringssystemer. Men det kan også have relevans for CMS og andre it-løsninger.

Vedligeholdelse af kravet om dokumentstandarder

Om ODF og /eller OOXML fortsat skal være obligatoriske, åbne standarder efter 1. juli 2009 afgøres efter en vurdering af en uafhængig tredjepart.

Som led i vurderingen indgår blandt andet:

- Softwareleverandørernes evne til at sikre interoperabilitet mellem de to standarder i deres produkter i forhold til det offentliges udvekslingsbehov (funktionalitetsloft).
- De reelle muligheder for – og de praktiske erfaringer – med at implementere standarderne uafhængigt af leverandør og platform.
- En konkret vurdering fra Konkurrencestyrelsen om effekten af anvendelse af obligatoriske åbne standarder for dokumentudveksling på konkurrencesituationen.

Obligatoriske, åbne dokumentstandarder

De obligatoriske, åbne standarder er:

- ODF (Open Document Format) vedligeholdt af standardiseringsorganisationen OASIS.
- OOXML (Office Open-XML) vedligeholdt af ECMA.

>

Bemærk at myndigheden er generelt forpligtet til at kunne modtage dokumenter i formaterne ODF og OOXML fra den 1. januar 2008. Dette er yderligere beskrevet side 14.

Standarder for dataudveksling mellem offentlige myndigheder (OIOXML) >

For at sikre en effektiv digital forvaltning skal systemerne i de forskellige dele af forvaltningen kunne tale sammen – dette kaldes interoperabilitet. Interoperabilitet betyder, at data kan flyde så fejl- og gnidningsfrit som muligt mellem systemer og på tværs af systemer. Ved at have et fælles sæt af standarder til dataudveksling mellem myndighedernes it-systemer kan den offentlige sektor udvikle it-systemer, hvor informationer er defineret ensartet og kan genbruges på tværs af it-systemerne. Dermed kan it-systemerne også bruges til at skabe sammenhængende services til borgere, virksomheder og andre myndigheder på tværs af forvaltninger og myndigheder.

Et eksempel på en datastandard er adresser, hvor standardiseringen giver en ensartet strukturering således, at oplysningerne nemt og utvetydigt kan udveksles imellem forskellige it-systemer.

Det primære virkefelt for OIOXML er udveksling af information mellem it-systemer. OIOXML er en fællesbetegnelse for hele sættet af alle OIO-datastandarder, som samlet udgør det fællesoffentlige udvekslingssprog i XML-format. OIOXML danner således grundlaget for, at dataudvekslingen mellem it-systemer er sammenhængende, og at information udveksles på en ensartet og forståelig måde.

Hvis din løsning skal udveksle data med andre it-systemer, skal du benytte OIOXML.

Anvendelseskrav for OIOXML
Anvendelsen af OIOXML betyder, at al dataudveksling følger specifikationer i eksisterende OIO-datastandarder. Dertil kommer en stadig udvikling af nye OIO-datastandarder, der kan tilfredsstille de behov, de eksisterende standarder ikke dækker. Anvendelsen og udviklingen er underlagt retningslinjer, der tilskynder, at

- Eksisterende OIO-datastandarder genbruges i den information, der er udtrykt i OIOXML
- Information, der endnu ikke er dækket af OIOXML, tilføjes nye OIO-datastandarder efter følgende prioriterede trin:
  - Optagelse af eksisterende internationale datastandarder, der dækker det relevante udvekslingsbehov, som OIO-datastandarder, eventuelt gennem en etablering af nationale versioner af de internationale datastandarder.
  - Udvikling af nye nationale OIO-datastandarder under hensyntagen til den foreskrevne måde i OIO-NDR'en (= OIO Navngivnings- og Design Regler) og andre relevante OIO-retningslinjer.
  - Ved nye og forbedrede versioner af eksisterende OIO-datastandarder, prioriteres internationale bidrag højere end nationale

Standarder til elektronisk sags- og dokumenthåndtering (FESD) >

Fælles standarder for sags- og dokumenthåndtering hjælper med til at fremme den digitale forvaltning i den offentlige sektor. Derudover bidrager standarder på dette område til, at der kan skabes en fælles kerne i de forskellige elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer (ESDH) og samtidig sikre, at denne kerne videreudvikles ensartet. Det vil blandt andet medføre:

- Digital understøttelse af sagsbehandling på tværs af flere organisationer
- at myndigheder, der arbejder med igangværende sager, kan lægges sammen
- digital understøttelse af flytning af opgaver mellem forskellige myndigheder

ESDH-systemer i den offentlige sektor er baseret på en række standarder med henblik på så vidt muligt at sikre interoperabilitet mellem de forskellige ESDH-systemer samt på tværs af ESDH-systemer og andre systemer (eks. fagsystemer). Ved at sætte interoperabiliteten mellem de forskellige systemer i højsædet kan der opnås en højere kvalitet, bedre effektivitet og større smidighed i sagsbehandlingen.

Obligatoriske, åbne FESD standarder
De obligatoriske, åbne standarder er:

- FESD Sager og dokumenter: FESD-datamodel omhandler standardiseringen af en logisk datamodel til ESDH-systemer. Denne skal sikre interoperabilitet mellem ESDH-systemer.
- FESD Adressemodel: Formålet med Navn- og adressemodellen er at beskrive kontakt- og stedfæstelsesinformationer.

- FESD Udvekslingspakke: Vedrører alene udveksling af dokumenter ved hjælp af e-mail og er udformet ud fra betragtninger om, hvad der relativt hurtigt kan etableres hos ESDH-leverandører.
- FESD Skanningsmodul: Standard for skanningsmodul vedrører grænsefladerne fra skanner til skanningsmodul og fra skanningsmodul til det resterende ESDH-system.
- FESD LIS (Ledelsesinformation): Denne standardiserer en fælles forståelse omkring ledelsesinformation i forbindelse med ESDH.

FESD indeholder yderligere syv standarder, der endnu ikke kan gøres obligatoriske, da de endnu ikke er færdigbehandlet. Disse er:

- FESD Udvalgsbehandling
- FESD Brugeradministration
- FESD Arkivstruktur
- FESD Emnesystematik
- FESD Sikker ePostløsning
- FESD Generisk Integrationsmodel
- FESD GIS-Integrationsmodel

Standarder til elektroniske indkøb i det offentlige (OIOUBL) >

Det er målet, at handel mellem den offentlige og private sektor i 2012 skal kunne gennemføres ved brug af it og åbne standarder. For at indfri dette mål, er standarden OIOUBL udviklet. Udviklingen har haft følgende tre forretningsmæssige krav for øje:

- Små og store virksomheder og offentlige myndigheder skal med færrest mulige teknologiske, administrative og økonomiske barrierer kunne håndtere de basale elektroniske handelsdokumenter i standarden.
- Handelsdokumenterne skal udvælges med henblik på at være netop det nødvendige og tilstrækkelige sæt af meddelelser, som understøtter den basale indkøbsproces i den offentlige og private sektor.
- Den danske standard skal basere sig på åbne, internationale standarder, således at handel over grænser er mulig.

E-handelsdokumenter i den offentlige sektor bør baseres på en række standarder, der kan være medvirkende til at sikre en nem udveksling af dokumenter mellem den offentlige og den private sektor. Derved skabes en vished blandt leverandørerne til den offentlige sektor om hvilket format, der benyttes, og hvilket format leverandørernes it-systemer skal understøtte. Også den offentlige sektor vil kunne opleve, at it-systemernes data bliver mere ensartede og strukturerede, hvilket giver mulighed for yderligere effektivisering af arbejdsgange.

Anvendelseskrav for OIOUBL
Det primære virkefelt for obligatoriske, åbne standarder for elektroniske indkøb er alle offentlige økonomi- og indkøbssystemer anskaffet af myndigheder, som er dækket af aftalen om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige.

>

Obligatoriske, åbne OIOUBL-standarder

OIOUBL er en dansk tilpasning af den internationale standard UBL 2.0 fra standardiseringsorganet OASIS (Organization for the Advancement of Structured Information Standards) til danske forretningskrav. OIOUBL indeholder standarder for alle væsentlige forretningsdokumenter til understøttelse af handelsprocessen fra katalog til faktura. De dokumenter, der er medtaget i OIOUBL, og som udgør en delmængde af UBL 2.0 dokumenterne, er udvalgt i samråd med Sektorstandardiseringsudvalget for e-handel.

Standarder for digital signatur

>

Med den digitale signatur har den offentlige sektor etableret en solid infrastruktur for sikker elektronisk identifikation og kommunikation. Dette er fundamentet for den digitale forvaltning og for etablering af en ny generation af serviceorienterede og internetbaserede offentlige og private tjenester. Ved at etablere e-services og styrke brugen af digital signatur, vil den offentlige sektor kunne forbedre servicen til borgere og virksomheder og øge effektiviteten i administrationen.

Som udgangspunkt skal offentlige myndigheder basere deres digitale forvaltning på anvendelsen af en OCES (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service) digital signatur i forbindelse med implementering af sikker e-mail og selvbetjeningsløsninger, som kræver identifikation og autenticitet. OCES-standarden er fastlagt i OCES-certifikatpolitikker, som administreres og reguleres af IT- og Telestyrelsen. Certfikatpolitikkerne, der har været sendt i offentlig høring, definerer således et standardiseret og offentligt kontrolleret sikkerhedsniveau for udstedelse og anvendelse af den digitale signatur.

Anvendelseskrav for OCES digital signatur
Det primære anvendelsesområde for OCES digital signatur, er kommunikationen mellem borgere, virksomheder og den offentlige sektor, særligt i forbindelse med implementering af sikre e-mail- og selvbetjeningsløsninger. Anvendelsen af den obligatoriske, OCES-standard for digital signatur omfatter:

> Implementering af sikre e-mailløsninger med anvendelse af OCES digital signatur.

> Implementering af selvbetjeningsløsninger, der anvender OCES digital signatur, hvor der er behov for autentifikation eller elektronisk signatur.

De angivne OCES-certifikatpolitikker vedligeholdes og opdateres løbende af IT- og Telestyrelsen. Ved større revisioner

>

gennemføres offentlig høring i forbindelse med revisionen. På www.signatursekretariatet.dk offentliggøres de gældende versioner af certifikatpolitikkerne.

Standarder for offentlige netsteder og sikring af tilgængelighed >

Principperne for forvaltningens digitale kommunikation med borgere og virksomheder bør følge almindelig forvaltningsskik om åbenhed, faglighed og saglighed i behandlingen af borgerne. Det betyder, at forvaltningens digitale kommunikation med borgere og virksomheder skal sikre:

> At alle har lige adgang til at benytte digitale services, og

> At alle har lige adgang til at kommunikere digitalt med forvaltningen.

God forvaltningsskik foreskriver, at regler og anbefalinger så vidt muligt skrives og udvikles teknologineutralt og produktneutralt. Tilsvarende bør den offentlige forvaltning basere sin borger- og virksomhedsvendte digitale forvaltning på kendte og tilgængelige datastandarder, der understøttes af en lang række producenter.

Forvaltningen bør i sit teknologivalg søge at begrænse de tekniske udgifter og administrative byrder for borgere eller virksomheder, der ønsker at kommunikere digitalt med forvaltningen. Der skal ligeledes indtænkes et særligt hensyn til tilgængelighed for blandt andre syns-, bevægelses- og hørehæmmede borgere og medarbejdere.

Offentlige hjemmesider baseres på en række standarder med henblik på at sikre, at de er tilgængelige for alle borgere og virksomheder. Ved at benytte de obligatoriske standarder sikres, at hjemmesiderne er så fremtidssikrede som muligt og kan bruges bredt på tværs af platforme og værktøjer. Ikke mindst sikres det, at alle borgere har mulighed for digital adgang til det offentlige.

Anvendelseskrav standarder for offentlige netsteder
Det primære virkefelt for obligatoriske, åbne standarder for netsteder og sikring af tilgængelighed er alle offentlige hjemmesider, der udarbejdes af myndigheder, som er dækket af

aftalen om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige. Anvendelsen af de obligatoriske, åbne standarder for offentlige hjemmesider fordrer,

- En anvendelse af HTML, XHTML og CSS, på den af W3C foreskrevne måde.
- En efterlevelse af WCAG level AA, der skal sikre tilstrækkelig grad af tilgængelighed. En praktisk vejledning til efterlevelse vil kunne findes på www.itst.dk.

Standarder for it-sikkerhed (DS484)

>

Alle statslige institutioner er pålagt at basere styringen af deres informationssikkerhed på den fælles statslige sikkerhedsstandard DS484 – ”Standard for informationssikkerhed”. DS484 er en national standard, der tager sit udgangspunkt i den vejledende internationale standard ISO17799:2005 (ISO27002). DS484 indeholder en række krav. Samtlige krav skal være fulgt, for at institutionen kan påberåbe sig efterlevelse af standarden.

DS484 er en metodestandard. Valg af konkrete udførelsesmåder og løsningsmodeller i forhold til standardens krav overlades i vidt omfang til den enkelte institution. Udgangspunktet for informationssikkerheden er en risikobaseret tilgang, hvor risici og løsningsmodeller afvejes. Det afgørende er, at ledelsen eksplicit tager stilling til en risikovurdering, som beskriver hvilken relevans og betydning, de enkelte krav har for institutionen og institutionens samarbejdspartnere.

Det er udelukkende i staten, at standarder for it-sikkerhed (DS 484) er obligatorisk. De er altså ikke gældende for dig, hvis du arbejder i en kommune eller i en region.

Anvendelseskrav for DS484

Anvendelsen af DS484 kræver, at institutionen har:

- Forankret styringen af informationssikkerheden i topledelsen, bl.a. ved etablering af et formaliseret styringssystem – et såkaldt Informations Security Management System (ISMS), f.eks. som beskrevet i ISO 27001.
- Placeret et entydigt ansvar for informationssikkerhed hos ledelsen og med udgangspunkt i en risikovurdering formuleret og udmeldt retningslinjer som mindst dækker de basale krav i DS484.

> Omsat retningslinjerne til konkrete løsninger og/eller forretningsgange, som efterleves og løbende vedligeholdes.

> Indtænkt en løbende opfølgning på udvalgte indikatorer for organisationens sikkerhedstilstand og herudfra genererer et passende niveau af ledelsesinformation.

Hvad skal du ikke?

>

Det er vigtigt at understrege, at selvom indførelsen af obligatoriske åbne standarder har en række konsekvenser, forbliver meget uændret.

Du behøver IKKE tilpasse eksisterende it-løsninger til de obligatoriske, åbne standarder. De obligatoriske, åbne standarder gælder udelukkende for nye løsninger.

Ved nye løsninger forstås nyindkøb og nyudvikling, samt videreudvikling og opgradering af software, med mindre dette foregår som en del af en allerede indgået aftale.

Du er IKKE underlagt et forbud mod anvendelse af andre standarder end de obligatoriske, åbne standarder. It-løsninger må således gerne kunne anvende andre standarder end de obligatoriske, åbne standarder, så længe løsningerne også er baseret på, eller understøtter anvendelsen af, de relevante obligatoriske, åbne standarder.

Du er IKKE tvunget til at bruge bestemte typer software. Der er således ingen krav om at anvende bestemte typer eller leverandører af software, og der er ingen krav om, at de pågældende formater anvendes som det interne format i software.

Du er IKKE forpligtet til at indkøbe nye tekstbehandlingsprogrammer som følge af de obligatoriske standarder. Løsninger, der indkøbes efter 1. januar 2008, skal understøtte mindst et af ODF- eller OOXML-formaterne og kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter i begge formater. Dette kan dog evt. løses ved brug af tilføjelsesprogrammer – de såkaldte plug-ins.

Vær dog opmærksom på, at din myndighed skal kunne *modtage* dokumenter i OOXML- og ODF-format fra den

>

1. januar 2008. Du er IKKE i den forbindelse forpligtet til at kunne *afsende* dokumenter i ODF eller OOXML formatet.

Er du parat?

>

Fra den 1. januar 2008 skal du kunne svare ”ja” til nedenstående spørgsmål:

- Kan din myndighed modtage tekstbehandlingsdokumenter i ODF og OOXML fra 1. januar 2008, f.eks. som følge af, at du har installeret de nødvendige plug-ins?
- Er din myndighed den 1. januar 2008 parat til at stille følgende nye krav, når I står overfor nyindkøb, nyudvikling, videreudvikling og opgradering af it-løsninger og systemer:
  - Kan den nye it-løsning udveksle data med andre offentlige myndigheder via OIOXML?
  - Overholder dit nye eller opgraderede ESDH-system de obligatoriske FESD-standarder?
  - Kan din myndigheds nye eller opgraderede økonomi- eller indkøbssystem understøtte de obligatoriske, åbne standarder for elektronisk indkøb?
  - Overholder din nye it-løsning kravene til standarder for digital signatur i kommunikation med borgere, virksomheder og andre myndigheder? Det vil særligt være relevant ved nye og opgraderede mailsystemer og selvbetjeningsløsninger.
  - Har du sikret dig, at alle har lige adgang til informationer og digitale services på din myndigheds hjemmeside ved at anvende obligatoriske, åbne standarder for tilgængelighed?
- Hvis du er en statslig myndighed: Overholder din myndighed statens regler for it-sikkerhed, der er formuleret i sikkerhedsstandarden DS484?

>

<

Sådan anvender du åbne standarder i din myndighed

Fra den 1. januar 2008 bliver en række åbne standarder obligatoriske at anvende for alle offentlige myndigheder. Det betyder, at alle nye offentlige it-løsninger skal kunne anvende disse obligatoriske, åbne standarder.

Denne pjece informerer om, hvordan du sikrer, at din myndighed fra den 1. januar 2008 kan leve op til kravene om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige.